

W nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 6 (122) czerwiec 2021

„Bezpiecznie na wsi mamy..”

- ogólnopolski konkurs plastyczny dla dzieci

str. 12

Pamiętajmy o pszczołach!

- dla nas chwast, dla owadów pożywienie

str. 8-9

„Bezpieczny rowerzysta”

- pakiet ubezpieczeń TUV „TUV”

str. 15

Spis treści

Aktualności

Rozwiązania dla KGW

.....str. 3

Szczepimy się

.....str. 4

Uwaga na kleszcze

.....str. 4

Specjalista radzi

ARMiR

.....str. 5

Fermy fotowoltaiczne - KRIR

.....str. 6

Samorząd rolniczy

Działania izby rolniczej

.....str. 7

Temat numeru

Pamiętajmy o pszczołach!

.....str. 8-9

Dobre praktyki w rolnictwie

Plonowanie pszenicy jarej

.....str. 10-11

Konkurs „Bezpiecznie na wsi”

.....str. 12

Konkurs „Wekend na wsi”

.....str. 13

Stypendium pomostowe

.....str. 13

Ubezpieczajmy się u siebie

„Bezpieczny rowerzysta”

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Truskawki

.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

Tradycyjnie i nowocześnie

.....str. 16

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: „Bezpiecznie na wsi” str. 12, praca Agnieszki Radek, kl VI, SP nr 4 w Skierniewicach
Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące.
Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,

ul. Beskidzka nr 124,

91-610 Łódź, tel. 42 632 70 21

Projekty i druk: www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,
www.izbarolnicza.lodz.pl, info@izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Piotr Kociołek Janusz Frydrychowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Bełchatów	511 124 504 bpbelchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510 474 871 bplask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczyca	Zbigniew Marczak Krzysztof Ogórek	ul. Kaliska 9a 99-100 Łęczyca	510 474 825 bpleczyca@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Waldemar Wojciechowski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bpłowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	ul. Beskidzka nr 124 91-610 Łódź, pok. 2	510 474 874 bplodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Starostwo Powiatowe ul. Kwiatowa 1a 26-300 Opoczno, pok. C16	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bpbabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Jarosław Gasiński	ul. 1 Maja 13/ 15 98-330 Pajęczno, pok. 14	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Szymon Bogusławski	Starostwo Powiatowe Al. 3 Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bpiotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddębice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	Starostwo Powiatowe Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz, pok. 309	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Paweł Rochala	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 20	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Zbigniew Szkuclarek	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź ul. Swojska 4	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski ul. Kostromska 37	44/649-69-29, 649-69-80 piotrkowtrybunalski@tuw.pl
Oddział w Bełchatowie	97-400 Bełchatów ul. Wojska Polskiego 27 A	44/633-01-03 belchatow@tuw.pl
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Jagiellońska 4	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Oddział w Łowiczu	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51	46/837-00-79 lowicz@tuw.pl
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno ul. Zduńska 9	24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczyca@tuw.pl
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

Propozycje nowych rozwiązań dla Kół Gospodyń Wiejskich

Nowe rozwiązania, zaproponowane w projekcie ustawy o zmianie ustawy o kołach gospodyń wiejskich, zapewnią kompleksową regulację kwestii związanych z tworzeniem, organizacją i funkcjonowaniem kół gospodyń wiejskich. Zmienia się również przepisy określające przekazywanie pomocy finansowej kołom gospodyń wiejskich. Co roku będzie to łącznie ok. 40 mln zł. Rząd rozważa zwiększenie finansowania programu w kolejnych etapach.

Najważniejsze rozwiązania

- Minister rolnictwa i rozwoju wsi będzie mógł udzielić Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotacji na realizację pomocy finansowej dla kół gospodyń wiejskich. Szczegółowe warunki i tryb przyznawania wsparcia oraz jego wysokość zostaną określone w rozporządzeniu. Rocznie rząd chce przeznaczać na ten cel ok. 40 mln zł.

- Kompetencje dotyczące pomocy udzielanej kołom gospodyń wiejskich na realizację swoich zadań zostały przeniesione od ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, do ministra rolnictwa i rozwoju wsi.

- Wprowadzono zmiany dotyczące podejmowania rozstrzygnięć dotyczących wpisu kół gospodyń wiejskich do rejestru oraz przyznawania pomocy finansowej. Decyzje o wpisie do rejestru danego koła oraz decyzje dotyczące przyznania pomocy wydawać będzie kierownik biura powiatowego ARiMR.

- Doprecyzowano przepisy dotyczące reprezentacji koła gospodyń wiejskich przed jego wpisem do rejestru. Dotychczasowe przepisy zakładają, że do czasu rejestracji koła i wyboru jego organów jest ono reprezentowane przez komitet założycielski. W projekcie dodano przepisy, które uwzględniają te koła, które przed złożeniem wniosku o wpis do rejestru miały wybrany zarząd, który je reprezentuje.

• Doprecyzowano przepisy dotyczące udostępnienia informacji z rejestru kół gospodyń wiejskich prowadzonego przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Chodzi o wyłączenie jawności niektórych danych dotyczących członków kół gospodyń wiejskich, tj. numeru PESEL oraz miejsca stałego zamieszkania.

• Doprecyzowano zasady postępowania likwidacyjnego koła gospodyń wiejskich. Chodzi m.in. o utrzymanie bytu prawnego koła w sytuacji, gdy np. z przyczyn losowych, zmniejszy się liczba członków koła poniżej wymaganej, a koło ma dalszą wolę działania. Nowe przepisy umożliwią kołu rozszerzenie listy członków do minimalnego stanu, w określonym terminie.

• **Koła gospodyń wiejskich** to dobrowolne – niezależne od administracji rządowej i samorządowej – społeczne organizacje mieszkańców wsi, aktywnie działające na rzecz środowisk wiejskich. Już w 2018 r. rząd umożliwił tym organizacjom uzyskanie osobowości prawnej poprzez wpis do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich, a tym samym dał możliwość samodzielnego działania we wszystkich stosunkach prawnych. Obecnie w Polsce funkcjonuje ok. 10 tys. kół gospodyń wiejskich.

Podstawa prawna
Projekt ustawy o zmianie ustawy o kołach gospodyń wiejskich, przedłożony przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi, przyjęła 19 maja br. Rada Ministrów.

Nowe rozwiązania mają wejść w życie po 14 dniach od ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, z wyjątkiem niektórych przepisów, które zaczną obowiązywać w innym terminie.

Źródło: ARiMR

Źródło: ARiMR

Nabór wniosków o dopłaty z tytułu zużytego materiału siewnego

Od 25 maja do 25 czerwca 2021 r. w ramach pomocy de minimis można ubiegać się o dopłatę z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.

Wnioski należy składać do kierownika biura powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce za-

mieszkania albo siedzibę producenta rolnego.

Więcej informacji <https://www.arimr.gov.pl/pomoc-krajowa/doplata-z-tytulu-zuzytego-do-siewu-lub-sadzenia-materialu-siewnego-kategorii-elitarny-lub-kwalifikowany.html>

Źródło: ARiMR

Szanowni Państwo,

Zapraszam do lektury czerwcowego numeru „W nowej roli” – pisma Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.

„Pamiętajmy o pszczołach!” to *Temat numeru* (str. 8-9) tego wydania miesięcznika. Stowarzyszenie Pszczelarzy Ziemi Łódzkiej to grupa pasjonatów pszczelarstwa i pszczół. Celem organizacji jest propagowanie wiedzy o pszczołach i ich wpływie na środowisko. Pomaga również stawiać pierwsze kroki nowym pszczelarzom, a także wspiera wszystkich tych, którzy chcą zakładać pasieki m.in. w mieście. Ostatnio 5 uli stanęło na dachu Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego, a na terenie Instytutu Socjologii UŁ Stowarzyszenie postawiło domek do apiterapii.

„Bezpiecznie na wsi mamy...” to ogólnopolski konkurs plastyczny dla dzieci, organizowany przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z okazji 30 lat funkcjonowania wśród rolników. Konkurs miał na celu promowanie pozytywnych zachowań związanych z pracą i zabawą dzieci na terenie gospodarstwa rolniczego. Mimo pandemii, na terenie województwa łódzkiego w konkursie wzięło udział 2 441 uczniów ze 184 szkół podstawowych. Jedną z prac jest na naszej okładce i hasło Agnieszki Radek z VI klasy, Szkoły Podstawowej w Skierniewicach – „Głośna zabawa to nie w pole wyprawa” oddaje w pełni właściwy sposób zachowania na polu. Zapraszamy Państwa na stronę 12, gdzie są również inne wspaniałe prace.

Zapraszam również do zapoznania się na stronie 13 z konkursem wojewódzkim „Weekend na wsi”, do którego zachęca Marszałek Województwa Łódzkiego Grzegorz Schreiber. Ideą konkursu jest popularyzacja wypoczynku na obszarach wiejskich województwa łódzkiego oraz promocja wsi, jako miejsca do życia i rozwoju zawodowego. W tegorocznej edycji w konkursie mogą wziąć udział właściciele gospodarstw agroturystycznych oraz właściciele obiektów świadczących usługi turystyczne. Termin nadsyłania zgłoszeń mija 15 lipca 2021 roku. Życzę miłej lektury!

Dromis Taur Naglewska

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Szczepimy się! Dajmy sobie szansę!

Pojawienie się koronawirusa na świecie spowodowało wiele ograniczeń w życiu zawodowym, społecznym i w kontaktach międzyludzkich. Dzięki szczepieniom możemy podjąć skuteczną walkę z chorobą COVID-19 i mieć nadzieję na rychły powrót do trybu życia sprzed pandemii.

Zwraca na to uwagę prof. dr hab. Krzysztof Niemczuk – lekarz weterynarii, ale przede wszystkim naukowiec zajmujący się wirusami, dyrektor Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.

– **Szczepionka jest nadzieją na powrót do normalności. Jako naukowiec ufam moim kolegom, którzy stworzyli szczepionkę na SarsCov2, jest ona bezpieczna** – podkreśla profesor Niemczuk i zachęca do szczepień.

– **Apelując do wszystkich, zwracam się szczególnie do Was, młodzi mieszkańcy wsi, abyście namawiali do szczepień Waszych Rodziców, a przede wszystkim Waszych Dziadków – rolników Seniorów. Szczepimy się! Dajmy sobie szansę.**

Zarejestruj się na szczepienie przez SMS

Możesz zarejestrować się na szczepienie przeciw COVID-19 przez SMS, pod numerem 880 333 333. Instrukcję znajdziesz poniżej.

Pamiętaj! Tylko numery **880 333 333** lub **664 908 556** są przeznaczone do rejestracji na szczepienia poprzez SMS. Jeżeli dostaniesz SMS-a z innego numeru, nie odpowiadaj! Może to być próba wyłudzenia pieniędzy. Zawsze weryfikuj numer telefonu na stronie gov.pl/szczepimysie.

Jak zarejestrować się poprzez SMS?

Z jednego numeru telefonu możesz zarejestrować **tylko trzy osoby**.

1. Wyślij SMS-a o treści **SzczepimySie** na numer 880 333 333.
2. Otrzymasz SMS-a zwrotnego, w którym zostaniesz poproszony(a) o numer PESEL.
3. Wpisz swój numer PESEL i odeślij SMS-a.
4. Zostaniesz poproszony(a) o twój kod pocztowy. Dzięki temu zaproponujemy ci najbliższy termin szczepienia w miejscu, w którym mieszkasz.

5. Wpisz kod pocztowy w formacie: 00222 lub 00-222

6. Otrzymasz informację o: najbliższym możliwym terminie szczepienia, adresie placówki, w której to szczepienie ma być wykonane, a także godzinie szczepienia.

7. Jeśli akceptujesz termin i miejsce, odpowiedz na tę wiadomość TAK.

8. Jeżeli odpowiedziałeś(-aś) TAK, otrzymasz wiadomość, że wizyta została umówiona. Dostaniesz SMS z przypomnieniem na dobę przed szczepieniem. W celu zmiany terminu szczepienia zadzwoń pod numer 989.

9. Jeśli termin i lokalizacja ci nie odpowiada, odpowiedz NIE. **PAMIĘTAJ!** Brak odpowiedzi w czasie 5 minut przerwie proces rejestracji!

10. Jeżeli odpowiesz NIE, otrzymasz SMS-a z propozycją nowego terminu, godziny oraz lokalizacji.

UWAGA! Jeżeli się pomylił i wpiszesz błędny numer PESEL lub kod pocztowy, dostaniesz SMS-a z prośbą o poprawne wprowadzenie danych.

Ważne! Do zapisów na szczepienia przeznaczony jest także numer 664 908 556. Udostępniamy dwa numery, ale każdy z nich prowadzi do jednego systemu. Podczas rejestracji korzystaj zatem tylko z jednego numeru.

Źródło: MRiRW

www.gov.pl/web/szczepimysie

Uważaj na kleszcze!

Rolnicy, podobnie jak leśnicy, z uwagi na miejsce i charakter pracy, są szczególnie narażeni na choroby odkleszczowe. Najskuteczniejszym sposobem zapobiegania zachorowaniu jest niedopuszczanie do pogryzienia przez tego pajęczaka. Dlatego ważne jest przestrzeganie zasad, które to ryzyko minimalizują.

Pamiętajmy o:

- szczelnym okryciu ciała (koszula z długim rękawem, zasłaniająca dekolt, spodnie z długimi nogawkami, długie skarpety, kryte buty, nakrycie głowy) – szczególnie podczas wykonywania prac na użytkach zielonych oraz w lesie i stosowaniu ubrań w jasnym kolorze, gdyż łatwiej na nich dostrzec kleszcze;

- niesiadaniu bezpośrednio na trawie, pniu itp.;
- chodzeniu po przetartych szlakach – unikaniu wysokich traw i zarośli;

- wzmożonej ostrożności w okresach szczególnej aktywności kleszczy, tj. między majem a listopadem;

- stosowaniu środków odstraszcających kleszcze, tzw. repelentów;

- dokładnym sprawdzeniu całego ciała po powrocie do domu z miejsc, gdzie bytują kleszcze.

Uwaga!

Jeżeli na skórze znajdziesz żerującego kleszcza, usuń go jak najszybciej – samodzielnie, bądź u lekarza!

Jak usunąć kleszcza w domu?

- wysterylizować spiczastą pęsetę bądź kartę do usuwania kleszczy;

- uchwycić pajęczaka jak najbliżej powierzchni skóry;

- delikatnie, ale stanowczo pociągnąć przeciwnie do kierunku wkłucia i wyciągać, aż widoczna będzie jego głowa;

- po wyjęciu kleszcza umieścić go na kartce i sprawdzić, czy został usunięty w całości, • miejsce po usunięciu kleszcza przemyć środkiem odkażającym,

- po usunięciu kleszcza dokładnie umyć ręce, najlepiej mydłem antybakteryjnym.

Uwaga!

W przypadku wystąpienia rumienia, opuchlizny

lub objawów grypopodobnych należy jak najszybciej udać się do lekarza i koniecznie poinformować o pokąsaniu przez kleszcza!!!

Jeżeli istnieje podejrzenie, że kleszcz nie został usunięty w całości, lub po usunięciu występują jakiegokolwiek niepokojące objawy, należy skonsultować się z lekarzem. Ważna jest obserwacja organizmu, ponieważ początkowe objawy boreliozy mylone są często ze stanami grypowymi. Charakterystycznym objawem zakażenia boreliozą jest rumień, który pojawia się na skórze, wokół miejsca ukąszenia.

Źródło: KRUS

Zdjęcia: www.gov.pl

REKLAMA

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OLEJE I SMARY ZOOTECHNIKA ART. OGRODNICZE OPONY

"ASPOL"

95-200 Pabianice, Świątniki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

URSUS

Premie dla młodych rolników i restrukturyzacja małych gospodarstw - wnioski do 30 czerwca

Termin przyjmowania wniosków w ramach dwóch poddziałań finansowanych z budżetu PROW 2014-2020 upływa 30 czerwca. O bezzwrotną premię mogą ubiegać się młodzi rolnicy, a także osoby zainteresowane restrukturyzowaniem małych gospodarstw.

Premie dla młodych rolników

To już kolejny - 7. nabór wniosków o bezzwrotne „Premie dla młodych rolników”. Wsparcie to ma zachęcić młode pokolenie do rozwijania rolniczego biznesu. Wysokość finansowej pomocy to 150 tys. zł.

Mogą ją otrzymać osoby, które m.in.: w dniu złożenia wniosku mają nie więcej niż 40 lat; posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe (lub uzupełnią je w ciągu 36 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy); posiadają gospodarstwo rolne o powierzchni minimum 1 hektara; rozpoczęły prowadzenie działalności rolniczej przed dniem złożenia wniosku, lecz nie wcześniej niż 24 miesiące przed dniem złożenia wniosku; posiadają lub utworzą gospodarstwo o wielkości ekonomicznej mieszczącej się w przedziale od 13 tys. do 150 tys. euro; przedłożą biznesplan dotyczący rozwoju gospodarstwa.

Restrukturyzacja małych gospodarstw

Tegoroczny nabór jest dziewiątym z kolei. O wsparcie finansowe może starać się rolnik posiadający gospodarstwo obejmujące co najmniej 1 hektar użytków rolnych lub nieruchomości służącą do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej. Wielkość ekonomiczna takiego gospodarstwa musi być mniejsza niż 13 tys. euro.

Wniosek może złożyć osoba zarówno ubezpieczona w KRUS, jak i w ZUS. Nie ma również zakazu jednoczesnego prowadzenia działalności gospodarczej lub pracy na etacie (dochód lub przychód z działalności rolniczej musi stanowić co najmniej 25 proc. całości dochodów lub przychodów).

Pomoc może być przyznana tylko raz w czasie realizacji PROW 2014-2020. W przypadku małżonków może ją otrzymać tylko jedno, niezależnie od tego czy prowadzą gospodarstwo wspólnie, czy każde osobno.

O wsparcie nie mogą ubiegać się osoby, którym wypłacono pomoc finansową z następujących programów wsparcia: „Ułatwienie startu młodym rolnikom”, „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętych PROW 2007-2013, a także „Modernizacja gospodarstw rolnych”; „Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”, „Premie dla młodych rolników” w ramach PROW 2014-2020.

Rolnik, starający się o pomoc finansową na restruk-

turyzację gospodarstwa, może uzyskać 60 tys. zł bezzwrotnej premii.

Wspólny mianownik obu naborów

Obie premie muszą zostać w całości przeznaczone na prowadzenie gospodarstwa lub przygotowanie do sprzedaży wytwarzanych w nim produktów rolnych. W przypadku młodych rolników minimum 70 proc. dofinansowania należy zainwestować w środki trwałe, natomiast w przypadku właścicieli małych gospodarstw - minimum 80 proc. Katalog takich inwestycji jest bardzo szeroki. Przyznane przez ARiMR pieniądze można przeznaczyć np. na przebudowę lub remont budynków czy kupno nowych maszyn. Wsparcie można wykorzystać na zakup gruntów, stada podstawowego zwierząt czy zakładanie sadów i plantacji wieloletnich gatunków użytkowanych efektywnie dłużej niż 5 lat.

Spośród poddziałań finansowanych z PROW 2014-2020 „Premie dla młodych rolników” i „Restrukturyzacja małych gospodarstw” cieszą się szczególnie dużym zainteresowaniem beneficjentów. W przypadku pierwszego z wymienionych, do tej pory niemal 25 tys. młodym adeptom rolnictwa przyznano prawie 3 mld zł wsparcia. Jeśli zaś chodzi o drugie - ponad 45 tys. właścicieli małych gospodarstw otrzymało ok. 2,7 mld zł.

W obu naborach wnioski o przyznanie pomocy należy składać do oddziału regionalnego ARiMR właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa. Można to zrobić osobiście np. korzystając z wrzutni, przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce Poczty Polskiej lub elektronicznie za pośrednictwem skrzynki podawczej ePUAP.

Pomoc na inwestycje w ekosystemy leśne

Do 27 czerwca 2021 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjmuje wnioski o przyznanie pomocy na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska. Wsparcie finansowane jest z budżetu PROW 2014-2020.

Jakie grunty kwalifikują się do pomocy?

Pomocą objęte są lasy prywatne w wieku 11-60 lat – o powierzchni od 0,1 ha do 40 ha – stanowiące własność lub współwłasność wnioskodawcy lub własność jego małżonka, które nie są objęte premią pielęgnacyjną PROW i dla których opracowany jest Uproszczony Plan Urządzenia Lasu, lub dla których zadania z zakresu gospodarki leśnej określa decyzja starosty wydana na podstawie inwentaryzacji stanu lasu oraz zostały wykazane w ewidencji gruntów i budynków jako las.

Kto może skorzystać z dotacji?

Pomoc przyznawana jest właścicielowi lasu – osobie fizycznej, prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej. Aby otrzymać dofinansowanie, powinien on mieć nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, który może być wykorzystany do ubiegania się o tę pomoc.

Jakie przedsięwzięcia objęte są wsparciem?

Wsparcie przyznawane jest do powierzchni lasu,

w którym realizowane są konkretne inwestycje. Pomoc można otrzymać na przebudowę składu gatunkowego drzewostanu: przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 50 lat lub przez dolesienie luk powstałych w wyniku procesu chorobowego w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 21 do 60 lat, wraz z zabezpieczeniem pniaków po wyciętych drzewach.

Wnioskować można także o dofinansowanie na założenie remizy rozumianej jako obszar, na którym są wprowadzane gatunki drzew i krzewów o dużym znaczeniu biocenotycznym w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 60 lat, przy czym remiza powinna być ogrodzona oraz mieć powierzchnię 10 arów.

Jaka jest wysokość dofinansowania?

Wysokość wsparcia zróżnicowana jest w zależności od rodzaju inwestycji oraz warunków, w jakich ma być realizowana. Na przebudowę składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie w nim drugiego piętra pomoc wynosi 8 137 zł/ha – w przypadku realizacji inwestycji na gruntach w warunkach korzystnych, a 9 249 zł/ha na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12°. Wsparcie przewidziane na przebudowę składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk powstałych w wyniku procesu chorobowego wraz z zabezpie-

czaniem pniaków po wyciętych drzewach na gruntach w warunkach korzystnych to 12 538 zł/ha, natomiast w przypadku gruntów o nachyleniu terenu powyżej 12° – 14 213 zł/ha.

Gdzie złożyć wniosek?

Wnioski o przyznanie wsparcia na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska będzie można składać w biurach powiatowych ARiMR. Można będzie to zrobić osobiście lub za pośrednictwem innej osoby np. korzystając z wrzutni, przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce Poczty Polskiej lub elektronicznie za pośrednictwem skrzynki podawczej ePUAP.

Jakie jest zainteresowanie taką pomocą?

Na realizację inwestycji zwiększających odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska przewidziano w ramach PROW 2014 -2020 ok. 23 mln zł. Po raz pierwszy pomoc została uruchomiona w 2019 roku i od tego czasu przeprowadzono trzy nabory. Łącznie złożono w nich ponad 1,6 tys. wniosków na kwotę 9,6 mln zł.

Dominik Hamrin

Dyrektor

Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Możliwe konsekwencje prawne wynikające z zawierania umów dzierżawy pod fermy fotowoltaiczne

Realizując wniosek przyjęty na VII Posiedzeniu Krajowej Rady Izb Rolniczych VII kadencji w sprawie zbadania i przeanalizowania niekorzystnych dla rolników zapisów w umowach dzierżawy pod fermy fotowoltaiczne - Zarząd Krajowej Rady zlecił radcy prawnej KRIR przeanalizowanie problemu i zapisów umowy udostępnionej przez Wnioskodawcę. Poniżej przedstawiamy opracowane możliwe konsekwencje prawne wynikające z zawierania tego typu umów, w opinii radcy prawnej KRIR.

Przede wszystkim, przedsiębiorstwa dzierżawiące takie grunty od rolników są wyspecjalizowanymi podmiotami, które dysponują własnymi wzorami umów. Zatem należy założyć, że w wielu przypadkach nie będą zainteresowane postugiwaniem się wzorami stworzonymi przed inne podmioty.

Dlatego też proponuje się, by w każdym przypadku przed zawarciem umowy, wydzierżawiający (rolnik) skonsultował jej treść z adwokatem lub radcą prawnym.

Niemniej jednak należy zwrócić uwagę na najczęściej pojawiające się niekorzystne postanowienia umowne.

- W umowach zwykle wskazuje się, że przedmiotem dzierżawy jest większy obszar, a dzierżawca (przedsiębiorca fotowoltaiczny) ma prawo na swój koszt dokonać podziału geodezyjnego, a następnie strony podejmą negocjacje zmierzające do podpisania aneksu do umowy ograniczającego jej przedmiot do dzierżawy tylko tych części, które są niezbędne przedsiębiorcy.

Jakkolwiek ponoszenie kosztów podziału przez przedsiębiorstwo należy ocenić pozytywnie, ale cały proces podziału, a następnie zmian umowy, może być długotrwały, co powoduje, że takie grunty nie powinny być zgłoszone do płatności bezpośrednich przez rolnika – (co wynika z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego).

Nie mają tu w ocenie opiniującej postanowienia umowy dotyczące składania wniosków do ARIMR przez rolnika, bowiem postanowienia umowy nie mogą zmieniać przepisów ustaw.

Tym samym proponuje się zawierać umowy tylko na taką część gruntu, która rzeczywiście jest niezbędna pod urządzenia fotowoltaiczne.

- W umowach zwykle przewiduje się dwie wysokości czynszu dzierżawnego – do dnia rozpoczęcia inwestycji

i od tego dnia, przy czym zwykle pierwszy z wymienionych jest znacznie niższy (a czasem nawet symboliczny).

Proponuje się zatem, by wysokość czynszu była przez cały czas taka sama, skoro i tak dzierżawca uzyskuje prawo posiadania gruntów od dnia zawarcia umowy.

- Jako niekorzystne należy ocenić także brak sporządzania protokołów przekazania gruntów wraz z oceną ich stanu – w dniu zawierania umowy.

Proponuje się, by każdorazowo wraz z zawarciem umowy taki protokół był sporządzany.

- Często w umowach przewiduje się także, że dzierżawca ma prawo umieścić pod powierzchnią ziemi wszystkie niezbędne przyłącza, obejmujące m.in. linie elektroenergetyczne, telefoniczne, kable energetyczne oraz przewody sterujące.

Ponadto w umowach dzierżawy zapewnia sobie swobodny dostęp i przejazd do urządzeń.

Proponuje się, by w umowach wyraźnie przewidywać dodatkowe wynagrodzenie z tego tytułu (np. jako odpłatna służebność gruntowa).

- W umowach dzierżawcy zastrzegają, że sami mogą poddzierżawić lub udostępnić wydzierżawiony grunt innym podmiotom bez zgody rolnika, natomiast rolnik każdorazowo musi uzyskać zgodę przedsiębiorstwa na zawarcie analogicznych umów.

Postuluje się zatem, by w umowach zachować równość stron (tj. by każda ze stron musiała uzyskać zgodę drugiej na takie działania).

- Należy także zwracać uwagę na bardzo długi czas przewidziany do usunięcia urządzeń i przywrócenia gruntu do poprzedniego stanu po ustaniu umowy (np. 12 miesięcy), bez dodatkowego wynagrodzenia za ten czas. Podkreślenia wymaga, że im dłuższy taki czas, tym dłużej grunt będzie wyłączony z produkcji z przyczyn faktycznych, bez żadnego ekwiwalentu pieniężnego za to.

- W umowach przewiduje się, że co prawda koszty podatków oraz opłat publiczno-prawnych (w szczególności podatku od nieruchomości) będą ponosić dzierżawcy, ale podatek rolny ma być płacony przez wydzierżawiającego.

Skoro rolnik nie będzie korzystał z wydzierżawionych nieruchomości, koszty tego podatku też powinien ponosić przedsiębiorca.

- W umowach przewiduje się także prawo cesji praw z umowy na dowolny podmiot, przy czym prawo to służy tylko przedsiębiorcy.

Jest to niezwykle niekorzystne dla rolnika, który nie wie, kto stanie się stroną umowy i jaka jest sytuacja finansowa tego podmiotu (czy będzie np. płacić czynsz).

- Za skrajnie niekorzystne dla rolników należy uznać także postanowienia, zgodnie z którymi jeżeli dzierżawiona nieruchomość wejdzie w skład spadku, do czasu przedstawienia przedsiębiorcy prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub dodatkowo w przypadku, gdy jest kilku spadkobierców, dokumentu na mocy którego doszło do ostatecznego działu spadku, płatność z tytułu czynszu dzierżawnego składane będą do depozytu notariuszowi lub bankowi wybranemu przez przedsiębiorcę.

Polskie prawo nie przewiduje obowiązku działu spadku (można przecież być współwłaścicielem rzeczy).

Na mocy postanowień umowy próbuje się natomiast wymusić dział spadku, który jest postępowaniem długotrwałym i kosztownym, a często zupełnie zbędnym (np. rodzeństwo - spadkobiercy chce wspólnie prowadzić działalność rolniczą). W przeciwnym razie – czynsz składany jest do depozytu (spadkobiercy nie utrzymują fizycznie czynszu – będzie on składany do depozytu do czasu działu spadku).

Ponadto stwierdzenie nabycia spadku nie musi odbyć się tylko przed sądem, ale możliwe jest też przed notariuszem (akt poświadczenia dziedziczenia), co jest postępowaniem znacznie szybszym i tańszym.

- Umowy zwykle zawierane są na bardzo długi czas (np. 29 lat), a przyczyny wypowiedzenia dla rolnika są bardzo wąsko określone (w przeciwieństwie do przyczyn dla przedsiębiorcy).

Należy to ocenić negatywnie, jako brak zachowania równości stron.

- W umowach brak jest postanowień o zabezpieczeniu należytego wykonania umowy przez przedsiębiorcę.

Proponuje się, by w umowach wskazywać, że przedsiębiorca ma obowiązek wnieść zabezpieczenie należytego wykonania umowy (w tym przypadku zapłaty czynszu) – np. w formie weksla (poręczonego) czy gwarancji bankowej.

Działania izby rolniczej - maj 2021

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wydaje na wniosek gmin opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze.

W dniu 6 maja 2021r. Prezes IRWŁ Bronisław Węglewski w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego i na wniosek rolników, szczególnie z powiatu sieradzkiego – (tzw. zagłębia ziemniaczanego), skierował do Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych Wiktora Szmulewicza **wniosek o ponowne** podjęcie działań mających na celu bezpłatny odbiór agrowłókniny od rolników. Producenti rolni mają duży problem ze zbyciem agrowłókniny ze względu na jej łatwopalność. Niestety nikt nie chce jej odbierać, a jeśli już znajdzie się taka firma, to koszt odbioru wynosi ok 1000 zł za tonę.

W dniu 10 maja 2021r. Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Bronisław Węglewski, w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego skierował pismo do Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych Wiktora Szmulewicza z prośbą o podjęcie działań mających na celu zmianę przepisów, aby w przypadkach losowych (np. śmierci wnioskodawcy) przyznana pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych kryzysem COVID-19 nie podlegała zwrotowi.

W dniu 17 maja 2021r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Jerzy Kuzański - Dyrektor IRWŁ skierował pismo do Wiktora Szmulewicza - Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych z prośbą o interwencję w celu zapewnienia pomocy finansowej hodowcom drobiu.

W dniu 18 maja 2021 r. w imieniu Zarządu IRWŁ, Dyrektor IRWŁ Jerzy Kuzański skierował pismo do Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych Wiktora Szmulewicza w związku ze zgłaszanymi sygnałami od rolników powiatu skierniewickiego i rawskiego o braku możliwości zawierania z firmami ubezpieczeniowymi umów ubezpieczeniowych od skutków gradobicia czy przymrozków.

W dniu 27 maja 2021 r. w imieniu Zarządu IRWŁ, Dyrektor IRWŁ Jerzy Kuzański wysłał opinię do Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych Wiktora Szmulewicza w sprawie dokumentu „Polski ład”.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał opinie do projektu:

- rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego PROW na lata 2014-2020;

- rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego PROW na lata 2014-2020; - rozporządzenia MRiRW w sprawie określenia dłuższego terminu składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich lub płatności niezwiązanej do tytoniu lub zgłaszania zmian do tych wniosków w 2021 r.;

- rozporządzenia MRiRW w sprawie formularza wniosku o płatność w ramach niektórych działań i poddziałań objętych PROW na lata 2014-2020 określenia dłuższego terminu składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich lub płatności niezwiązanej do tytoniu lub zgłaszania zmian do tych wniosków w 2021 r.;

- rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” objętego PROW na lata 2014-2020;

Posiedzenie Komisji Rewizyjnej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W dniu 25 maja 2021r. w siedzibie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego przy ul. Beskidzkiej 124 w Łodzi odbyło się posiedzenie **Komisji Rewizyjnej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego**. Członkowie Komisji zapoznali się ze Sprawozdaniem z dochodów i wydatków IRWŁ – stan na 30 kwietnia 2021 r. oraz ze Sprawozdaniem z wykonania budżetu i planu finansowego za 2020 r. Komisja przygotowała sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej w 2020 roku oraz wnioski o absolutorium dla Zarządu IRWŁ za rok 2020.

Posiedzenie Komisji ds. Statutu, Budżetu i Regulaminów Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W dniu 25 maja 2021r. w siedzibie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego przy ul. Beskidzkiej 124 w Łodzi odbyło się posiedzenie **Komisji ds. Statutu, Budżetu i Regulaminów Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego**. Członkowie komisji zapoznali się ze Sprawozdaniem z dochodów i wydatków – stan na 30 kwietnia 2021 r. oraz z projektem budżetu i założeniami planu finansowego na rok 2021.

Posiedzenie Rad Powiatowych IRWŁ

Z dniem 31 maja 2021 r. zostało zniesione ograniczenie organizacji posiedzeń Rad Powiatowych IRWŁ - posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ odbywają się z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Targi, konferencje, spotkania,

W dniu 5 maja 2021 r. Rada Kobiet i Rodzin z Obszarów Wiejskich przy Krajowej Radzie Izb Rolniczych spotkała się na pierwszym od ponad roku posiedzeniu, które miało formę on-line. Przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przedstawili najbardziej aktualne działania resortu. Pan Paweł Ściański Zastępca Dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej omówił priorytety i zaplanowane działania w Projekcie Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027.

Pan Ireneusz Leśnikowski Zastępca Dyrektora Departamentu Oświaty i Polityki Społecznej poinformował, że w resorcie została przygotowana nowelizacja przepisów, które pozwolą na ujednoczenie świadczeń dla rolników, związanych z zachorowaniem lub kwarantanną w związku z COVID19.

Dyrektor Leśnikowski poinformował również, że KRUS uru-

chamia pierwsze turnusy rehabilitacyjne dla rolników, którzy przebyli koronawirusa. Planowane są turnusy wytchnieniowe dla emerytów wymagających stałej opieki, na które kwalifikowani będą osoby niepełnosprawne wraz z opiekunami. Przypomniał również, że w centrach rehabilitacji rolników organizowane są turnusy dla dzieci rolników, pomagające odzyskać sprawność ruchową i oddychania. W gorącej dyskusji Członkinie Rady przedstawiały aktualne problemy i wnioski dotyczące przyszłej WPR, ujednoczenia definicji rolnika, polityki społecznej, informatyzacji wsi, zachowania dziedzictwa wsi jako miejsca pracy rolników i produkcji żywności, kół gospodyń wiejskich, problemów przedsiębiorczych rolników z uruchomieniem RHD i wiele innych. W dyskusji uczestniczył Prezes KRIR Wiktor Szmulewicz. Z ramienia Izby uczestniczyła Pani Ewa Bednarek.

Cyklicznie Przewodniczący Rad Powiatowych oraz pracownicy uczestniczą w spotkaniach „Lokalnych Partnerstw ds. wody 2021”. Głównym tematem spotkania jest racjonalne gospodarowanie wodą na terenach rolniczych w dobie zmian klimatycznych oraz wizja funkcjonowania LP w powiatach woj. łódzkiego.

Inna działalność IRWŁ

- Mając na uwadze trudny czas dla rolników, producentów żywności z inicjatywy Zarządu IRWŁ na stronie IRWŁ publikowana jest lista producentów rolnych z województwa łódzkiego, którzy mogą zaoferować swoje produkty, m.in. kwiaty, warzywa, owoce poprzez dowóz w konkretne miejsce, odbiór osobisty lub wysyłkowo.

- Wzorem lat ubiegłych również w tym roku rolnicy mogą skorzystać z pomocy pracowników IRWŁ przy wypełnianiu wniosków o dopłaty bezpośrednie oraz wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany mającej charakter pomocy de minimis w rolnictwie.

- Biura Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego prowadzą nabór rolników na szkolenia dla użytkowników profesjonalnych z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z miejscowym Biurem Powiatowym IRWŁ.

- Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI” trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego **udziela bezpłatnie** porad prawnych dla rolników.

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl

Beata Rzewuska

Specjalista ds. organizacji rynków rolnych i szkoleń

Doradca rolno-środowiskowy

REKLAMA

Narodowy Spis Powszechny
Ludności i Mieszkań 2021

Wejdź na spis.gov.pl i spis się!

Liczymy się
DLA POLSKI!

GUS | NSP 2021

Pamiętajmy o pszczołach!

Stowarzyszenie Pszczelarzy Ziemi Łódzkiej to grupa inicjatywna dziewięciu osób, pasjonatów pszczelarstwa i pszczoł. Celem organizacji jest propagowanie wiedzy o pszczołach i ich wpływie na środowisko. Prezes Andrzej Kołuda chciałby, by Stowarzyszenie pomagało stawiać pierwsze kroki nowym pszczelarzom, a także wspierało wszystkich tych, którzy chcą zakładać pasieki.

Wiosna w pasiece

Wiosna tego roku niestety nas nie rozpieszcza. Zimny kwiecień, chłodny i deszczowy maj spowodowały, że opóźnienie, w tym dynamicznym okresie rozwoju przyrody, wynosi ponad miesiąc.

- Przesunięcie kwitnienia flory, powoduje także powolniejszy rozwój rodzin pszczelich. Matki czerwią mniej ze względu na ograniczony dopływ nektaru, bo wiele roślin nie nektaruje w niskich temperaturach. Wydłuża się okres kwitnienia – mówi Andrzej Kołuda - Już dawno po maturach, a kasztany nadal kwitną. Coraz trudniej jest utrzymać rodziny pszczele ze względu na zmieniające się warunki klimatyczne. Pszczelarze musieli karmić pszczoły wiosną, by doprowadzić je do odpowiedniej siły. Spowodowało to wzrost nakładów na utrzymanie pasiek, przy jednoczesnym spadku ilości pozyskiwanego miodu.

Pszczeli świat w mieście

Obecnym obszarem działania Stowarzyszenia jest miasto Łódź i okolica. Udało się postawić ule w różnych niezwykłych miejscach w Łodzi. Ostatnio pięć uli stanęło na dachu Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego. Pszczoły zaaklimatyzowały się i rozpoczęły swoją mozolną pracę.

- W ramach współpracy z Uniwersytetem Łódzkim, postawiliśmy także na terenie Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego domek do apiterapii i zasiedliliśmy go pszczołami. Zamierzamy już z początkiem czerwca postawić obok domku pięć nowych uli z rodzinami pszczelimi. Pracownicy uniwersytetu i studenci będą mogli skorzystać z wyjątkowego relaksu i odpoczynku – zachęca Prezes SPZŁ - Powietrze z uli w domku przesycone jest wyjątkowo aromatycznymi zapachami, a szum pracujących pszczoł koi nerwy. Nawet krótki pobyt we wnętrzu pozwoli się

Wnętrze domku dla apiterapii

Pasieka na dachu Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego

wyciszyć i skoncentrować na czekających zadaniach. W dobie pandemii COVID-19 i przy częstych powikłaniach upośledzających nasz układ oddechowy, pobyt w atmosferze powietrza nasyconego aromatami wydzielanymi przez rodzinę pszczelą, spowoduje szybszą regenerację naszych płuc i powrót do pełnej sprawności.

Pszczoły mają efektywny dla pszczelarza zasięg lotu do 2 km, ale oblatują okręg o promieniu 5 km, zapylając na tym terenie wszystkie kwitnące rośliny. I pewnie dlatego rodziny pszczele dobrze zaaklimatyzowały się w mieście. Wbrew pozorom właśnie z pasiek miejskich powstaje bardzo smaczny, zdrowy i wolny od zanieczyszczeń miód. Pszczoły zbierając nektar, w trakcie przetwarzania go na miód, odfiltrują z niego wszelkie zanieczyszczenia, a nawet metale ciężkie. Dlaczego miejskie pasieki zyskują coraz bardziej na popularności? - Odpowiedź na to pytanie jest prosta. Na obszarach wię-

skich znajdują się duże arealy tych samych roślin. A monotonna dieta nie służy pszczołom. Przecież nam też nie służyłoby jedzenie samej szynki – śmieje się Andrzej Kołuda. - Kolejnym niebezpieczeństwem jest to, że pola opryskiwane są pestycydami i insektycydami, a pszczoły są bardzo wrażliwe na te związki. W mieście nie ma takiego niebezpieczeństwa, stąd zapewne coraz większa popularność uli. W ścisłym centrum naszego miasta - Łodzi, nie ma jednak możliwości postawienia uli ze względu na obawy o pożądenia ludzi. Niestety nieodpowiedzialne, a czasami złośliwe działanie człowieka może doprowadzić do takiego konfliktu.

Pszczoły w Izbie

Przy ulicy Beskidzkiej 124 w Łodzi, stoją cztery ule wraz z rodzinami pszczelimi. W działania, propagujące tworzenie miejskich pasiek, zaangażowała się Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego. 31 sierpnia 2019 roku pszczelarze Piotr Kociołek, który jest jednocześnie Przewodniczącym Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Bełchatowskiego i Prezes SPZŁ Andrzej Kołuda ustawili przy nowej siedzibie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego pasiekę. Ule stanęły w bliskiej odległości od chodnika i ulicy, w rogu posesji. Pszczoły pracują, a przechodnie mogą obserwować ich działania. W tym roku nowe lokatorki po pełnym otwarciu wylotków kolorowych uli, ochoczo wzięły się do pracy i zbierają nektar oraz pyłek. - Pożytki w okolicy są obfite i różnorodne, napszczenie tego terenu jest duże, czyli w tej okolicy jest hodowanych dużo rodzin pszczelich – opowiada Piotr Kociołek. - Zachęcamy więc wszystkich do współpracy z naszym Stowarzyszeniem Pszczelarzy Ziemi Łódzkiej. Pomożemy założyć pasiekę, podpowiemy, gdzie ją zlokalizować i udzielimy merytorycznego wsparcia w początkowym okresie jej prowadzenia. Poprzez takie działania, chcemy pokazać, że pszczoła w środku miasta jest pożyteczna i nie przeszkadza, dlatego planujemy utworzenie większej ilości takich właśnie miejskich pasiek.

Pszczoły są jednym z najważniejszych owadów w przyrodzie

W ostatnich latach liczba pszczół drastycznie się zmniejsza. Dlatego konieczne jest dbanie o rozwój pasiek. Pszczoły są jednym z najważniejszych owadów w przyrodzie. Zapylają większość użytkowanych przez człowieka roślin i są niezwykle ważną częścią ekosystemu oraz jednym z ważniejszych czynników plonotwórczych w produkcji roślinnej.

Zasiedlenie domku do apiterapii na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego

- Chodzi nam jednak nie tylko o miód, ale przede wszystkim o pszczoły. Niestety te niezwykle pożyteczne owady giną w niespotykanej dotąd skali. Zdajemy sobie sprawę, że pola muszą być opryskiwane. Jeśli jednak oprysków nie będzie w nadmiarze i będą zachowane bardzo ostre rezi-

my ich stosowania, nasi skrzydlaci przyjaciele doskonale sobie z nimi poradzą. Jeśli natomiast nie będziemy przestrzegać przepisów, będzie dochodzić do zatrucia owadów zapylających i skażeń miodu środkami ochrony roślin – zaznacza Andrzej Kołuda.

Współczesna uprawa roślin nie zawsze może się obyć bez chemicznych środków ochrony roślin. Nieprawidłowo wykonywana aplikacja pestycydów a w szczególności insektycydów, niesie niezwykle duże zagrożenie dla

pszczół i innych owadów pożytecznych. Bardzo ważne jest prawidłowe korzystanie z chemicznych środków ochrony roślin przy ochronie upraw.

- Przy stosowaniu chemicznej ochrony roślin, należy stosować wyłącznie środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu i stosowania. Należy zwracać uwagę na fenologiczność rośliny, czas i okres, w których środek nie może być stosowany. Nie można stosować preparatów toksycznych dla pszczół w okresie kwitnienia roślin uprawnych oraz w uprawach, na których występują kwitnące chwasty, a zabiegi trzeba wykonywać po zakończonych lotach owadów zapylających (w godzinach wieczornych lub nocnych). Zachowywać minimalne odległości od pasiek - min. 20 m dla opryskiwaczy polowych i sadowniczych, zwracać uwagę na wiatr - nie wykonywać zabiegów przy prędkości wiatru większej niż 4 m/s. - zaznacza Piotr Kociołek. - Sprawdzić przed rozpoczęciem zabiegów, czy w uprawie chronionej nie ma owadów zapylających, ze szczególnym uwzględnieniem pszczół. Przestrzegać okresów prewencji. Każdy właściciel pasieki może zwrócić się z wnioskiem do osób stosujących środki ochrony roślin prosząc o informację, w jakim czasie i jakimi preparatami będzie wykonywany zabieg. Stosujący środki ochrony roślin ma obligatoryjny obowiązek takiej informacji udzielić. Przypadki zauważonych nieprawidłowości w zakresie stosowania środków ochrony roślin należy zgłaszać do wojewódzkiego inspektoratu ochrony roślin i nasiennictwa (dane kontaktowe na <http://piorin.gov.pl/wiorin/>). Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, w przypadku potwierdzenia nieprawidłowości w toku kontroli, nakłada kary grzywny oraz kary administracyjne wynikające z ustawy o środkach ochrony roślin.

Apel o niekoszenie trawników

W tym roku chłodna pogoda uniemożliwia odpowiednią pracę pszczół, ich loty i pobieranie pyłku oraz nektaru. Z powodu opóźnionego kwitnienia roślin miododajnych owady te mają mniej pokarmu. Jeżeli pszczoły nie mają odpowiedniej możliwości dostarczenia sobie budulca, witamin i aminokwasów, to należy im pomóc. Ponad 80% roślin uprawnych w Europie potrzebuje pomocy zapylaczy, aby zaowocować – bez nich nie moglibyśmy się cieszyć jabłkami, truskawkami, nie byłoby ogórków, fasoli, dyni, papryki i wielu innych owoców i warzyw. Dlatego Krajowa Rada Izby Rolniczych apeluje o niekoszenie trawników, które dostarczają pyłku i nektaru dla pszczół i innych owadów zapylających. To, co dla nas czasami jest chwastem, dla owadów zapylających jest wspańiałym pożywieniem.

Sylwia Skulimowska

Plonowanie pszenicy jarej

w doświadczeniach PDO w woj. łódzkim

Rekomendacja odmian na rok 2021

Zaletą pszenicy jarej są jej wysokie parametry technologiczne. Odmiany pszenicy jarej wykazują znaczne zróżnicowanie zarówno cech rolniczych, jak i użytkowych. Jednym z elementów poprawiających opłacalność gatunku jest dobór właściwej odmiany. Bowiem odmiana przeznaczona do siewu powinna być maksymalnie dostosowana do lokalnych warunków środowiska, presji patogenów, zasobności gleby, ilości opadów i możliwości agrotechnicznych gospodarstwa.

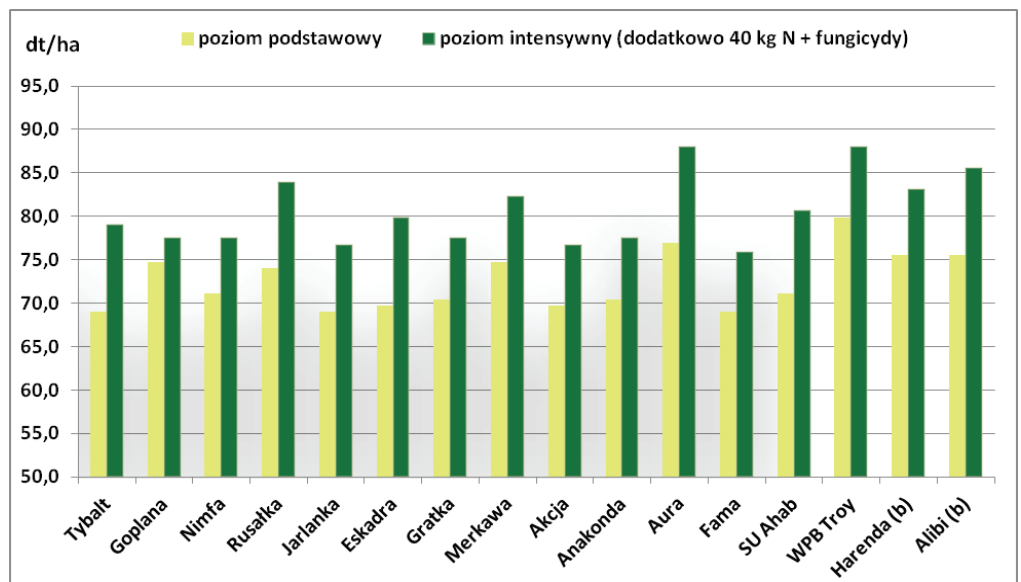
Wyniki doświadczeń PDO z roku zbioru 2020 wskazują na zróżnicowanie odmian pod względem plonowania. Średni plon badanych odmian pszenicy jarej (Wykres 1) na przeciętnym poziomie agrotechniki (a1) wyniósł 72,6 dt/ha, zaś na poziomie intensywnym (a2) plonowanie było większe o 8,1 dt/ha. W grupie jakościowej chlebowej odmiany Merkawa, Aura i WPB Troy wykazały się największym potencjałem plonotwórczym na obu poziomach agrotechniki, zaś w grupie chlebowej odmiana Alibi. Dzięki opracowanym wynikom z doświadczeń woj. łódzkiego rolnik ma możliwość indywidualnego określenia preferencji przy wyborze odmiany do potrzeb swojego gospodarstwa.

Poza wysoką plennością, ważnym kryterium przy wyborze odmiany do siewu i ważną cechą w produkcji jest też podatność odmian na choroby. W tym gatunku kryterium zróżnicowane odmianowo, pozwala rolnikom na precyzyjny dobór odmiany do lokalnej presji sprawców infekcji grzybowych. Na pszenicy jarej najczęściej występują septorioza liści, rdza brunatna i mączniak prawdziwy. Spośród wymienionych największe różnice odmianowe notuje się w poraże-

niu rdzą brunatną i septoriozą liści (Tabela 1). Wysoką odpornością na patogena rdzy w grupie jakościowej chlebowej wyróżnia się odmiana Eskadra, Anakonda,

dotychczasowych nakładów, a przyniesić może wymierne korzyści produkcyjne. Rekomendacja odmian oparta jest nie tylko na wynikach plonowania odmian, ale

Plonowanie pszenicy jarej w doświadczeniach PDO na dwóch poziomach agrotechniki w sezonie wegetacyjnym 2020 w woj. łódzkim

(b) – odmiana chlebowa

Fama i WPB Troy, odmianami o największej wrażliwości na septoriozę liści okazały się Aura w grupie jakościowej chlebowej, zaś w grupie chlebowej Harenda i Alibi. Właściwie dobrana odmiana jest jednym z głównych czynników warunkujących zwiększenie produkcji roślinnej we współczesnym rolnictwie, nie generuje

również ich stabilności w latach. Uwagę należy zwrócić na jakość plonu oraz najważniejsze cechy rolniczo-użytkowe, w tym odporność na stesy biotyczne (choroby, szkodniki) oraz abiotyczne (odporność na suszę, a w przypadku oziminy zimotrwałość). Przed zakupem materiału siewnego warto skorzystać z Listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze naszego województwa, dostępnej na stronie internetowej SDOO w Sulejowie www.sulejow.coboru.gov.pl

Obecnie Krajowy rejestr pszenicy zwyczajnej jarej liczy 40 odmian. Popularność uprawy pszenicy jarej z Listy Odmian Zalecanych (LOZ) do uprawy w woj. łódzkim przekłada się na reprodukcję ziarna w skali kraju. W roku 2020 największy udział w powierzchni zakwalifikowanych plantacji nasiennych miały odmiany Goplana i Alibi.

W roku 2021 Krajowy rejestr pszenicy zwyczajnej jarej wzbogacił się o 8 odmian:

Etolia - jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plenność dość dobra. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki średni. Odporność na

choroby podstawy źdźbła – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści i fuzariozę kłosów – średnia, na septoriozę plew – dość mała. Rośliny dość niskie, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzwania średni. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziarna słabe, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka oraz ilość glutenu duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży o bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Itaka - jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plenność dobra. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę żółtą – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzwania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie ziarna średnie, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka duża, ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

KWS Dorium - jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki średni. Odporność na mączniaka prawdziwego – duża, na rdzę brunatną i brunatną plamistość liści – dość duża, na rdzę żółtą, septoriozy liści i septoriozę plew – średnia, na choroby podstawy źdźbła i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny dość wysokie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzwania średni. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, wyrównanie ziarna dość dobre, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża. Zawartość białka duża, ilość glutenu duża do bardzo dużej. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Mantra - jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plenność dość dobra. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej średniej. Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę żółtą – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny średniej wysokości, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzwania średni. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziarna dobre, gęstość w stanie zsypanym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka oraz ilość glutenu dość duże. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużej. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Werwa - jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plenność dość dobra. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na septoriozy liści i fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści i septoriozę plew – średnia, na mączniaka prawdziwego i rdzę żółtą – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzwania średni. Masa 1000 ziaren i wyrównanie średnie, gęstość w sta-

Tabela 1.

Cechy rolniczo-użytkowe pszenicy zwyczajnej jarej (wg COBORU).

Odmiany	technologicznaGrupa	Rok rejestracji	na LOZ w roku 2021Rok wpisania	Masa 1000 ziaren (g)	Wysokość roślin (cm)	Mączniak prawdziwy	Rdza brunatna	Septorioza liści
						skala 9 ^o		
Tybalt	A	2005		42,7	80	8,0	7,5	7,0
Goplana	A	2015	2016	42,5	85	8,2	7,3	7,2
Nimfa	A	2016		43,1	79	8,0	7,5	7,0
Rusałka	A	2016	2017	41,1	85	7,7	7,0	7,1
Jarlanka	A	2017		42,9	82	8,1	7,5	7,0
Eskadra	A	2019		41,6	83	7,8	7,7	7,2
Gratka	A	2019		42,8	83	8,2	7,5	7,1
Merkawa	A	2019	2021	40,9	82	8,4	7,3	7,1
Akcja	A	2020		42,8	85	8,2	7,4	7,1
Anakonda	A	2020		43,1	82	7,9	7,8	7,0
Aura	A	2020	2021 ^R	43,0	86	8,3	7,5	7,3
Fama	A	2020		43,8	80	8,5	7,8	7,2
SU Ahab	A	2020		43,2	81	7,7	7,6	7,0
WPB Troy	A	2020	2021 ^R	41,2	83	7,8	7,8	7,0
Harenda	B	2014	2016	40,8	84	7,9	8,1	7,3
Alibi	B	2019	2021	49,0	91	8,0	8,1	7,4

R – wstępna rekomendacja

nie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka oraz ilość glutenu duża do bardzo dużej. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużej. Wydajność ogólna mąki mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

WPB Francis - jakościowa odmiana chlebowa (grupa A), o kłosie ościstym. Plenność dość dobra. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej średniej. Odporność na fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści i septoriozę plew – średnia, na septoriozy liści – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzwania średni. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziarna słabe, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania dość duża. Zawartość białka oraz ilość glutenu duże. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

WPB Pebbles - jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plenność dobra do bardzo dobrej. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej średniej. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą i septoriozę plew – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, septoriozy liści i brunatną plamistość

liści – średnia, na rdzę brunatną i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny dość wysokie, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzwania średni. Masa 1000 ziaren i wyrównanie średnie, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Syntia - odmiana chlebowa (grupa B). Plenność dość dobra. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki średni. Odporność na rdzę żółtą i brunatną plamistość liści – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, septoriozy liści i septoriozę plew – średnia, na mączniaka prawdziwego i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny dość niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzwania średni. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziarna słabe, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania dość duża. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużej. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Iwona Michalska
COBORU Stacja Doświadczalna
Oceny Odmian w Sulejowie
www.sulejow.coboru.gov.pl

OGÓLNOPOLSKI KONKURS PLASTYCZNY DLA DZIECI

BEZPIECZNIE NA WSI MAMY

od 30 lat z KRUS wypadkom zapobiegamy

Za nami wojewódzkie rozstrzygnięcie XI edycji Konkursu Plastycznego pt. „Bezpiecznie na wsi”. Mimo pandemii, na terenie województwa łódzkiego w konkursie wzięło udział 2 441 uczniów ze 184 szkół podstawowych.

Głównym organizatorem Konkursu Plastycznego dla Dzieci pt. „Bezpiecznie na wsi mamy – od 30 lat z KRUS wypadkom zapobiegamy” w województwie łódzkim był Oddział Regionalny KRUS w Łodzi. Współorganizatorami i głównymi fundatorami nagród były: Okręgowy Inspektorat Pracy w Łodzi, Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach, Łódzki Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Oddział Terenowy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Łodzi, Kuratorium Oświaty w Łodzi oraz Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Łodzi. Wśród fundatorów znalazły się również: Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi i Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego. Konkurs objęty był patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Patronat medialny nad konkursem na terenie województwa łódzkiego objęły miesięczniki „RADA” i „W Nowej Rolii”.

Celem konkursu było promowanie pozytywnych zachowań związanych z pracą i zabawą dzieci na terenie gospodarstwa rolnego. Konkurs był prowadzony w 2 grupach wiekowych.

Wojewódzka Komisja Konkursowa, w skład której wchodziła Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Państwowej Inspekcji Pracy, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” oraz Kuratorium Oświaty w Łodzi wybrała laureatów i wyróżnionych.

Laureaci wojewódzcy w I grupie wiekowej (klasy 0–III):

- I miejsce – Hana Przybylska, uczennica klasy II SP nr

1 w Poddębicach

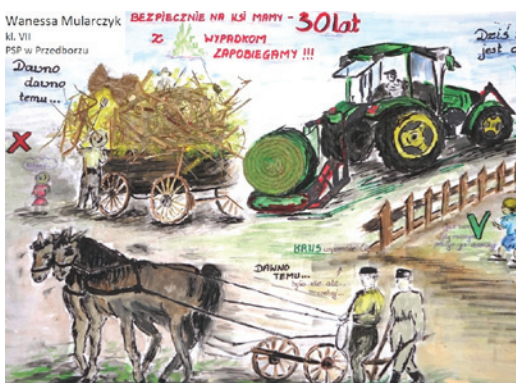
- II miejsce – Jakub Dudek, uczeń klasy II SP w Chorkach
- III miejsce – Kacper Lee, uczeń klasy I SP w Lututowie filia w Niemiejowie
- IV miejsce – Tymon Pawlak, uczeń klasy II SP w Piątku
- V miejsce – Fabian Mularczyk, uczeń klasy I PSP w Przedborzu

Wyróżnienia w I grupie wiekowej zdobyli:

- Tomasz Kolanek z kl. III SP w Szykiewicach
- Amelia Tokarska z kl. III SP w Michowicach
- Maja Szamburska z kl. III SP w Aleksandrowie
- Aron Bednarek z kl. III SP w Nowej Wsi
- Nadia Kotynia z kl. III SP w Przyłęku Dużym
- Liliana Krzysztofiak z kl. I SP w Unikowie
- Adam Popiel z kl. I SP w Nowej Brzeźnicy
- Lena Langner z kl. III ZSP w Mierzycach
- Jakub Madziała z kl. II ZS w Pichlicach
- Kacper Kostrzewski z kl. 0 SP w Lesiewie

Laureaci wojewódzcy w II grupie wiekowej (klasy IV – VIII):

- I miejsce – Zuzanna Linowska, uczennica klasy VII SP nr 14 w Tomaszowie Maz.
- II miejsce – Agnieszka Radek, uczennica klasy VI SP nr 4 w Skierniewicach
- III miejsce – Wanessa Mularczyk, uczennica klasy VII PSP w Przedborzu
- IV miejsce – Aleksandra Łuczynańska, uczennica kl. VIII ZSP w Drużbicach
- V miejsce – Maja Gorzoń, uczennica klasy VII SP w Sulmierzycach

Wyróżnienia w II grupie wiekowej zdobyli:

- Ewelina Szymańska z kl. VIII SP w Parzęczewie
- Tymon Trzcziński z kl. VII SP w Łaznowie
- Jakub Opaczynski z kl. IV SP w Klewie
- Julia Majchrzak z kl. IV PSP w Glińniku
- Michał Janowski z kl. IV SP w Wygietzowie
- Maria Sobolewska z kl. VI SP w Paradyżu
- Jakub Zalewski z kl. VI SP w Dąbrówce Dużej
- Filip Nowak z kl. VI SP w Świniach Warckich
- Rafał Cichosz z kl. VII SP w Klonowej
- Michał Pawełek z kl. V ZSP w Trębaczewie

W zależności od sytuacji epidemicznej, nagrody laureatom i wyróżnionym w etapie wojewódzkim zostaną wręczone indywidualnie w jednostkach KRUS, siedzibach szkół lub zostaną doręczone dzieciom na adresy zamieszkania wskazane w zgłoszeniach do konkursu.

Po 3 najlepsze prace z obu grup wiekowych zostały przesłane do oceny na szczeblu centralnym konkursu.

Gratulujemy zwycięzcom i wyróżnionym, dziękujemy dyrekcji szkół oraz nauczycielom i rodzicom za pomoc w tworzeniu prac. Jednocześnie już teraz zapraszamy wszystkich zainteresowanych do udziału w przyszłorocznej, dwunastej edycji konkursu.

Przemysław Kraska

Oddział Regionalny KRUS w Łodzi

Rusza konkurs „Weekend na wsi”!

Zarząd Województwa Łódzkiego zaprasza do udziału w drugiej edycji „Weekend na wsi”. Celem konkursu jest popularyzacja wypoczynku na obszarach wiejskich województwa łódzkiego i promocja wsi, jako miejsca do życia i rozwoju zawodowego.

Zalet odpoczynku na wsi jest bardzo wiele, przede wszystkim znajdziemy tam ciszę, spokój, piękny klimat i krajobraz. Pandemia koronawirusa zmieniła także sposób podróżowania i sam wybór noclegów, z których korzystamy. Planując wypoczynek bardzo często kierujemy się kwestią bezpieczeństwa i tym, by kontakt międzyludzki był ograniczony. Takie możliwości daje wypoczynek na wsi i skorzystanie z ofert obiektów turystyki wiejskiej i gospodarstw agroturystycznych.

Celem Konkursu jest:

- popularyzacja wypoczynku na obszarach wiejskich województwa łódzkiego;
- zidentyfikowanie różnorodnych miejsc i usług w zakresie turystyki wiejskiej i agroturystyki;
- wyłonienie obiektów turystyki wiejskiej i gospodarstw agroturystycznych wyróżniających się w regionie;
- promocja obiektów turystyki wiejskiej i gospodarstw agroturystycznych;
- propagowanie nowych form wypoczynku;
- motywowanie do podnoszenia jakości usług świadczonych w zakresie turystyki wiejskiej i agroturystyki;
- kreowanie przyjaznego wizerunku wsi województwa łódzkiego.

W tegorocznej edycji konkursu udział mogą wziąć właściciele gospodarstw agroturystycznych oraz właściciele obiektów świadczących usługi turystyczne na obszarach wiejskich województwa łódzkiego.

Wojewódzki konkurs „Weekend na wsi” podzielony został na kilka kategorii tematycznych.

I kategoria: „Tradycyjne gospodarstwo agroturystyczne” - czyli czynne gospodarstwo rolne, w którym turystom są oferowane usługi noclegowe oraz inne aktywności rekreacyjne związane z funkcjonowaniem tego gospodarstwa;

II kategoria: „Obiekt noclegowy na obszarach wiejskich” - czyli obiekt, w którym turystom oferowane są różne formy wypoczynku odbywające się na obszarach wiejskich, wykorzystując ich zasoby i walory. Obiekt prowadzi działalność turystyczną, która nie jest związana z gospodarstwem rolnym;

III kategoria: „Dzień pełen atrakcji na wsi” - czyli obiekt, w którym świadczone są usługi turystyczne bądź miejsce promujące turystykę na wsi, gdzie tu-

weekend na wsi ^Ł

konkurs wojewódzki

**Marszałek Województwa Łódzkiego
Grzegorz Schreiber
zaprasza do wzięcia udziału w konkursie**

Ideą jest popularyzacja wypoczynku na obszarach wiejskich województwa łódzkiego oraz promocja wsi jako miejsca do życia i rozwoju zawodowego

**Termin przesyłania zgłoszeń
do 15 lipca 2021 r.**

Szczegóły dotyczące konkursu:
www.lodzkie.ksow.pl

Organizator
województwo łódzkie

Unia Europejska

województwo łódzkie

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Urząd Województwa Łódzkiego

rystom oferowany jest **jednodniowy pobyt z wyko-**
rzystaniem przygotowanych przez właścicieli atrak-
cji, bez możliwości noclegu.

W każdej z kategorii przewidziano nagrody finansowe:

- I miejsce – 5 000,00 zł
- II miejsce – 4 000,00 zł

• III miejsce – 3 000,00 zł

Termin nadsyłania zgłoszeń do konkursu mija 15 lipca 2021 roku.

Więcej informacji – www.lodzkie.ksow.pl/aktualnosc/rusza-konkurs-weekend-na-wsi

Źródło: www.lodzkie.ksow.pl

Maturzysto 2021 w tym roku stypendium 700 zł/miesiąc!

Uwaga maturzysto 2021, który ukończyłeś szkołę ponadgimnazjalną, w 2021 roku możesz mieć stypendium 700 zł co miesiąc!

Maturzysto 2021 jeśli spełnisz jednocześnie następujące 4 warunki:

- zdasz dobrze maturę w bieżącym roku szkolnym (uzyskasz odpowiednią ilość punktów tzn. min. 100 – zgodnie z wymaganiami programu);
- zostaniesz przyjęty w roku akademickim 2021/2022 na I rok studiów stacjonarnych w polskich publicznych uczelniach akademickich;
- mieszkasz na wsi lub w mieście do 20 tys. mieszkańców;
- pochodzisz z niezamożnej rodziny (w której dochód

na osobę nie przekracza 1960 zł brutto);

I dodatkowo jeden z poniżej wymienionych warunków: pochodzisz z rodziny (czyli jesteś dzieckiem) byłego pracownika PGR lub

- jesteś/byłeś uczestnikiem* finałowego etapu olimpiad przedmiotowych w szkole ponadgimnazjalnej lub
- jesteś członkiem rodziny wielodzietnej lub jesteś/byłeś wychowankiem rodziny zastępczej bądź państwowe-go domu dziecka lub
- masz rekomendację lokalnej organizacji pozarządowej uczestniczącej w bieżącej edycji programu.

* Jeśli finałowy etap olimpiady został odwołany z powodu epidemii koronawirusa, o stypendium pomostowe

w segmencie IB aplikować mogą kandydaci, którzy zostali zakwalifikowani do III (finałowego) etapu danej olimpiady.

Maturzysto możesz otrzymać stypendium pomostowe na I roku studiów w wysokości 700 zł/miesiąc. Wnioski wypełnianie są wyłącznie on-line na www.stypendia-pomostowe.pl

Aplikacja będzie aktywna w terminie od 1 lipca do 16 sierpnia 2021 r., do godz. 16.00!

Dokumentację w wersji papierowej należy dostarczyć do KOWR OT Łódź, ul. Północna 27/29, nr telefonu do Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości - 42 632 59 91

Źródło: KOWR OT Łódź

Pakiet ubezpieczeń „Bezpieczny Rowerzysta”

Wiosna i lato to czas, kiedy z przyjemnością wyciągamy rowery i wyruszamy w długie trasy. Jazda na rowerze – poza przyjemnością niesie ze sobą niestety ryzyko poniesienia obrażeń, wyrządzenia szkody osobie trzeciej, uszkodzenia/ zniszczenia roweru lub jego utraty na skutek kradzieży. Warto się przed tymi zagrożeniami zabezpieczyć wykupując odpowiednie ubezpieczenie.

Czym powinno charakteryzować się naprawdę dobre ubezpieczenie dla rowerzysty?

Najważniejszymi elementami dobrego ubezpieczenia na wypadek zdarzeń związanych z posiadaniem i użytkowaniem roweru są:

• **ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków rowerzysty** - które zapewnia wypłatę odszkodowania np. w sytuacji urazów na skutek upadku podczas jazdy na rowerze,

• **ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rowerzysty** - które zabezpieczy nas w momencie, gdy jadąc na rowerze np. niechcący potrącimy przechodnia lub urwiemy lusterko w samochodzie,

• **ubezpieczenie casco roweru, przyczepki rowerowej i bagażu podróznego** - obejmujące ochroną ubezpieczeniową szkody polegające na: uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie ubezpieczonego mienia.

Powyższe elementy dobrego ubezpieczenia dla rowerzystów wchodzi w zakres pakietu ubezpieczeniowego oferowanego przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”. Pakiet „Bezpieczny Rowerzysta” to nowoczesny produkt przeznaczony dla właścicieli i użytkowników rowerów, którzy korzystają z jazdy na rowerze na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pozostałych państw Unii Europejskiej oraz w Norwegii, Szwajcarii, Lichtensteinie i Islandii.

Podstawowymi ubezpieczeniami pakietu jest ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków rowerzysty i odpowiedzialności cywilnej rowerzysty. Na wniosek Ubezpieczającego umowa ubezpieczenia może zostać rozszerzona o ubezpieczenie casco roweru, przyczepki rowerowej i bagażu podróznego.

Umowa ubezpieczenia „Bezpieczny Rowerzysta” może zostać zawarta na okres 12 miesięcy lub krótszy.

Z umowy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków rowerzysty osobom ubezpieczonym przysługują następujące świadczenia:

1) z tytułu urazów ciała doznanych przez Ubezpieczonego powstałych w związku z użytkowaniem roweru, które zostały określone w Tabeli urazów ciała zamieszczonej w ogólnych warunkach ubezpieczenia „Bezpieczny Rowerzysta”,

2) z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku powstałego w związku z użytkowaniem roweru,

3) dzienna dieta za każdy dzień pobytu Ubezpieczonego w szpitalu począwszy od 3-go do 100-go dnia włącznie w związku z nieszczęśliwym wypadkiem powstałym w związku z użytkowaniem roweru,

4) celowe i udokumentowane koszty leczenia następstw nieszczęśliwych wypadków Ubezpieczonego powstałych w związku z użytkowaniem roweru tj. niezbędne z medycznego punktu widzenia wydatki poniesione z tytułu: udzielenia doraźnej pomocy lekarskiej lub ambulatoryjnej, wizyt lekarskich, leczenia szpitalnego, zabiegów i operacji (z wyłączeniem operacji plastycznych) oraz badań zleconych przez lekarza, zakupu niezbędnych leków i środków opatrunkowych oraz transportu Ubezpieczonego z miejsca wypadku do szpitala lub ambulatorium,

5) jednorazowe świadczenie z tytułu niemożności skorzystania ze zorganizowanego wypoczynku z powodu nieszczęśliwego wypadku powstałego w związku z użytkowaniem roweru.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rowerzysty obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody na osobie lub rzeczowej wyrządzone osobom trzecim w związku z użytkowaniem roweru. Z ubez-

pieczenia odpowiedzialności cywilnej rowerzysty poszkodowanej osobie trzeciej przysługuje odszkodowanie, jeżeli szkoda została wyrządzona czynem niedozwolonym a zdarzenie ubezpieczeniowe powodujące szkodę powstało w okresie ubezpieczenia. Ochroną objęte są także szkody wyrządzone osobom trzecim wskutek rażącego niedbalstwa.

W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo zobowiązane jest do:

1) wypłaty odszkodowania/ świadczenia, które Ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić poszkodowanej osobie trzeciej w świetle przepisów prawa cywilnego w granicach sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności,

2) pokrycia kosztów działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, jeżeli działania te były celowe, nawet gdyby okazały się bezskuteczne,

3) pokrycia niezbędnych kosztów procesu w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą.

Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego na podstawie przepisów prawa polskiego, niezależnie od miejsca popełnienia przez Ubezpieczonego czynu niedozwolonego i powstania szkody.

Ubezpieczenie casco roweru może być zawarte w wariantach: podstawowym lub rozszerzonym. Natomiast ubezpieczenie przyczepki rowerowej i bagażu podróznego może być zawarte wyłącznie w zakresie podstawowym.

Rower, przyczepka rowerowa i bagaż podrózny, które zostały ubezpieczone w zakresie podstawowym są objęte ochroną w czasie użytkowania przez Ubezpieczonego oraz podczas przechowywania w należytym zabezpieczonym pomieszczeniu lub budynku/ lokalu mieszkalnym.

Towarzystwo w podstawowym zakresie ubezpieczenia obejmuje ochroną ubezpieczeniową zdarzenia ubezpieczeniowe powodujące szkody polegające na uszkodzeniu/ zniszczeniu powstałe w rowerze, przyczepce rowerowej i/ lub bagażu podręcznym lub ich utracie na skutek kradzieży z włamaniem lub rabunku.

W przypadku ubezpieczenia roweru, przyczepki rowerowej lub bagażu podróznego w wariantach podstawowym Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za kradzież z włamaniem, jeżeli są one przechowywane w następująco zabezpieczonym pomieszczeniu/ budynku:

1) pomieszczenie lub budynek, w którym przechowywany jest rower, przyczepka rowerowa lub bagaż podrózny nie posiada niezabezpieczonych otworów, przez które możliwy jest dostęp do ubezpieczonego mienia bez włamania,

2) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do miejsca ubezpieczenia mają być zamknięte, na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę. Towarzystwo ponosi również odpowiedzialność w przypadku, gdy rower jest przechowywany w zamkniętym garażu, którego drzwi uruchamiane są za pomocą pilota,

3) pojazd, należący do Ubezpieczającego, z wnętrza którego skradziono rower był zamknięty i zabezpieczony minimum jednym elektronicznym zabezpieczeniem,

4) w przypadku utraty kluczy (również zapasowych) Ubezpieczający obowiązany jest bezzwłocznie zmienić zabezpieczenie.

Rower, który został ubezpieczony w zakresie rozszerzonym jest objęty ochroną w czasie użytkowania przez Ubezpieczonego, podczas przechowywania w należytym zabezpieczonym pomieszczeniu lub budynku/ lokalu mieszkalnym,

a także na terenie posesji lub w ogólnie dostępnym miejscu. Towarzystwo w rozszerzonym zakresie ubezpieczenia obejmuje ochroną ubezpieczeniową zdarzenia ubezpieczeniowe powodujące szkody polegające na uszkodzeniu/ zniszczeniu powstałe w rowerze oraz utracie roweru na skutek kradzieży z włamaniem lub rabunku lub kradzieży z terenu posesji lub ogólnie dostępnego miejsca.

W granicach sumy ubezpieczenia Towarzystwo ponosi również odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w czasie akcji ratowniczej, prowadzonej w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną. Rower jest objęty ochroną w zakresie kradzieży z terenu posesji lub ogólnie dostępnych miejsc wyłącznie w godzinach od **06.00 do 22.00**, jeżeli rower jest następująco właściwie zabezpieczony tj.:

1) minimalne zabezpieczenie polega na przypięciu ramy roweru do trwałego elementu (np. barierki, słupa) za pomocą zabezpieczenia, którego nie można otworzyć bez właściwego klucza lub szyfru,

2) rower musi posiadać numer fabryczny nabity na ramie; numer ten jest wpisywany we wniośko-polisie,

3) w przypadku rowerów o wartości powyżej **2 000 zł** wymagane jest dodatkowe oznakowanie metodą grawerowania przez Policję i zarejestrowanie wygrawerowanego numeru w bazie danych Policji; potwierdzenie oznakowania wydawane przez Policję stanowi integralną część umowy ubezpieczenia,

4) w godzinach od **22.00 do 06.00** rower powinien być zabezpieczony zgodnie z postanowieniami określonymi dla wariantu podstawowego.

Pakiet „Bezpieczny Rowerzysta” oferuje – stosownie do wyboru Ubezpieczającego - następujące sumy gwarancyjne/ sumy ubezpieczenia:

- ubezpieczenie NNW rowerzysty - suma ubezpieczenia: 20.000 zł, 30.000 zł lub 50.000 zł,

- ubezpieczenie OC rowerzysty - suma gwarancyjna: 20.000 zł, 50.000 zł lub 100.000 zł,

- ubezpieczenie casco roweru - możliwość wyboru sumy ubezpieczenia do 10.000 zł,

- ubezpieczenie casco przyczepki rowerowej - możliwość wyboru sumy ubezpieczenia do 3.000 zł,

- ubezpieczenie bagażu podróznego - możliwość wyboru sumy ubezpieczenia do 1.000 zł.

Pamiętajmy, że zabezpieczenie się przed negatywnymi skutkami zdarzeń losowych powinno być priorytetem każdego rowerzysty.

Zapraszamy do naszego Biura i Oddziałów.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”

Biuro Regionalne w Łodzi

ul. Swojska 4, 91-342 Łódź

tel. 42 640-69-80

e-mail: lodz@tuw.pl

www.tuw.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” jest instytucją partnerską w Ogólnopolskim Programie Karty Dużej Rodziny wspierającym rodziny. Na podstawie imiennej Karty TUW „TUW” udziela dodatkowo 30% zniżki na ubezpieczenie „Bezpieczny Rowerzysta”. Ponadto Taryfa przewiduje 10 % zniżki specjalnej przy ubezpieczeniu minimum dwóch rowerów oraz 15% zniżki specjalnej dla grup ubezpieczających 10 rowerów i więcej

Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą: 02-793 Warszawa, ul. H. Raabego 13

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Truskawki

Truskawki to jedne z ulubionych letnich owoców Polaków. Mają wiele zalet: łatwo się je uprawia, nie są zbyt wymagające w stosunku do gleby, mają przyjemne zapach i aromat, zawierają też wiele łatwo przyswajalnych związków organicznych. Na ich szczególną pozycję w jadłospisie z pewnością wpływa także sezonowość: tymi niepozornymi owocami możemy cieszyć się bardzo krótko, bo tylko od czerwca do sierpnia. Spośród wszystkich właściwości truskawek najważniejszymi są jednak cenne składniki odżywcze i wspaniały smak. Jeśli ktoś szuka usprawiedliwienia dla swojego truskawkowego szaleństwa, znajdzie je poniżej.

Truskawki to bardzo popularne owoce jagodowe uprawiane na terenie większości krajów cechujących się klimatem umiarkowanym oraz w chłodniejszych rejonach podzwrotnikowych. Światowe zbiory truskawek szacuje się na ponad 800 tys. t, z czego na USA przypada około 27%, na Polskę około 25%, a dal-
sze miejsca zajmują: Hiszpania, Meksyk i Włochy.

Wartości odżywcze

Owoce truskawki są niskokaloryczne (32 kcal/100 g owoców). W swoim składzie zawierają wapń, żelazo, fosfor, potas, magnez oraz wiele witamin. Stanowią cenne źródło kwasu L-askorbinowego (witaminy C) i związków polifenolowych. Odnaczają się jedną z najwyższych aktywności przeciwutleniających wśród owoców, a to znaczy, że usuwają z organizmu człowieka nadmiar wolnych rodników, spowalniają procesy starzenia organizmu oraz zapobiegają rozwojowi chorób określanych jako cywilizacyjne.

Wapń i fosfor wzmacniają kości i korzystnie wpływają na układ mięśniowy, żelazo zwiększa produkcję hemoglobiny i zapobiega niedokrwistości. Ponadto truskawki mają działanie przeciwutleniające – regularne ich spożywanie zmniejsza ryzyko wystąpienia nowotworów. Duże ilości błonnika usprawniają perystaltykę jelit. Truskawki są także źródłem substancji biologicznie czynnych, m.in. kwasu elagowego. Badania ostatnich lat wskazują, że ten ostatni ma silne właściwości antyoksydacyjne, przeciwnowotworowe, antymutagenne oraz wykazuje aktywność przeciwzapalną.

Zastosowanie

Truskawki są niezastąpione w kuchni: sok, ciasto z truskawek, przetwory takie jak dżemy czy konfitury i wszelkie inne desery stanowią cenne źródło witamin i wspaniałego smaku. Osoby, które nie chcą jeść słodkich produktów ze względu na stosowaną dietę, nie muszą rezygnować z truskawek. Indeks glikemiczny tych owoców wynosi tylko 40, co oznacza, że można je spożywać nawet codziennie.

www.akademiadobregosmaku.sggw.pl

Mikro- i makroelementy w truskawkach (100 g):

wapń	16 mg
żelazo	0,41 mg
magnez	13 mg
fosfor	24 mg
potas	153 mg

Witaminy w truskawkach (100 g):

witamina C	60 mg
witamina A	1 µg
witamina E	0,29 µg
witamina B1	10,024 mg
witamina B2	0,022 mg
witamina B3	0,386 mg
witamina B6	0,047 mg

DŻEM TRUSKAWKOWY BEZ DODATKU CUKRU

Składniki:

- 1 kg truskawek (waga po odszypułkowaniu)
- 15 g pektyny
- 250 g ksylitolu
- 1 łyżka soku z cytryny

Przygotowanie: Truskawki w całości wrzucić do garnka, pektynę wymieszać dokładnie z 100 g ksylitolu, wsypać do truskawek i dokładnie wymieszać. Gotować do uzyskania odpowiedniej konsystencji, następnie wsypać resztę ksylitolu i gotować jeszcze przez 5-10 minut. Dodać sok z cytryny i wymieszać, wyłączyć palnik, przelać dżem do wyparzonych słoiczek, zakręcić i pasteryzować przez 20 minut.

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl

Tradycja i nowoczesność

W powiecie wieluńskim, w gminie Wierzchlas, od 2010r. działa prężnie, jako stowarzyszenie, Koło Gospodyń Wiejskich w Mierzycach. Na chwilę obecną liczy ono 34 osoby, w różnym wieku. Prezesem jest pani Agata Stępińska – działaczka społeczna, poświęcająca dużo pracy i energii dla organizacji.

Celem KGW jest przede wszystkim kultywowanie zwyczajów, obrzędów, tradycji ludowych a także lokalnej tradycji kulinarnej. Panie lubią razem spędzać czas. Ich spotkania, to przede wszystkim czas efektywnej pracy, rozwijania umiejętności kulinarnych, artystycznych i integracji. Często odtwierzają stare przepisy regionalne. Lubią też razem gotować, piec, robić przetwory i nalewki. Ich popisową potrawą są Pampuchy (bułki na parze), którego przepis przedstawiają Czytelnikom miesięcznika „W nowej roli”.

Potrawy, które panie własnoręcznie zrobiły, można skosztować i posmakować na dożynkach, jarmarkach, festynach oraz imprezach charytatywnych. Zawsze cieszą się olbrzymią popularnością.

„Plon przynieśli, plon! Przynieśli nam wieniec z kłosów naszej ziemi. Ślicznie przewijany, wstęgami krasnemi!” - Maria Konopnicka

Członkinie koła kultywują tradycje rękodzielnicze. Stanowi ono jedno z głównych nurtów działalności KGW w Mierzycach. Panie wykonują pajaki ze słomy, kwiaty z bibuły, stroją palmy wielkanocne oraz wyplatają piękne wieńce dożynkowe. Działalność ta jest niejednokrotnie doceniana na konkursach powiatowych i regionalnych.

„Gdzie słyszysz śpiew, tam wstąp, tam ludzie dobre serce mają...”

W ramach Koła Gospodyń Wiejskich w Mierzycach działa zespół śpiewaczy, który na dożynkach, przeglądach i innych uroczystościach gminnych i powiatowych wykonuje pieśni ludowe z regionu wieluńskiego. W swoim repertuarze mają również widowisko teatralno – muzyczne pt. „Oczepiny”, które zaprezentowane zostało podczas XXX Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej w Ożarowie oraz na 51 Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. Jury konkursowe, oceniając dobór regionalnego repertuaru, a także cechy regionalnego stylu i poziom

artystyczny, przyznało zespołowi specjalne wyróżnienie oraz nagrody. To ogromny sukces dla stowarzyszenia.

Na ogromną uwagę i podkreślenie zasługują prowadzone od listopada 2015r. warsztaty muzyczne, rękodzielnicze i kulinarne dla dzieci w wieku szkolnym. Cotygodniowe spotkania mają na celu krzewienie kultury i tradycji lokalnych wśród młodych mieszkańców gminy. Dzieci, które należą do zespołu muzycznego zajmują czołowe miejsca na festiwalach, m.in. Nadwarciańskim Festiwalu Ludowym w Działoszynie dla dzieci szkolnych. Podczas jednych warsztatów dzieci odwiedzili Edyta i Łukasz Golcowie z Golec uOrkiestra. Było to niezwykle cenne doświadczenie i przeżycie dla uczestników. Dzieci zapoznawały się z działalnością i historią zespołu, a każde otrzymało pamiątkową fotografię z osobistą dedykacją. W ramach warsztatów or-

ganizowane są także zajęcia tematyczne o obrzędach bożonarodzeniowych, wielkanocnych i dożynkowych, w których dzieci chętnie uczestniczą.

Jak to się dawniej nosiło...

W sierpniu 2018r. Koło Gospodyń Wiejskich w Mierzycach zorganizowało imprezę promującą stroje ludowe, tradycje muzyczne, kulinarne i ludowe „Jak to się dawniej nosiło...”. Zaprezentowane zostały oryginalne kobiece wieluńskie stroje ludowe, które wykonane zostały w rzeszowskiej pracowni. Środki na to przedsięwzięcie zostały pozyskane dzięki współpracy KGW w Mierzycach z Lokalną Grupą Działania „Kraina Wielkiego Łuku Warty”, z funduszy europejskich w ramach PROW 2014 – 2020.

Warto pomagać!

Panie uczestniczą także w różnego rodzaju szkoleniach i warsztatach. Współpracują z gminą, organizacjami pozarządowymi z terenu powiatu wieluńskiego, m.in. Stowarzyszeniem „Po prostu żyj”, Stowarzyszeniem „Kochaj mnie”, a także szkołami, z druhami OSP i proboszczem organizując m.in.

święta parafialne i dożynki. Udzielają się w różnego rodzaju akcjach charytatywnych oraz podejmują działania proekologiczne (m.in. zbiórka zużytych urządzeń elektrycznych).

Dobre, bo łódzkie!

Panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Mierzycach angażują się w konkursy i przedsięwzięcia organizowane na szczeblu wojewódzkim a także krajowym. W maju 2019r. wzięły udział w I Kongresie KGW Województwa Łódzkiego. W styczniu tego roku zgłosiły się do udziału w konkursie „Chleb Ziemi Łódzkiej”, zorganizowanym przez ŁODR w Bratoszewicach oraz KOWR OT Łódź, polegającym na wypieku tradycyjnego chleba z mąki orkiszowej. W ostatnim czasie wzięły udział w organizowanym „Konkursie dla Kół Gospodyń Wiejskich o Nagrodę Małżonki Prezydenta RP”. Tutaj także odniosły sukces. Zajęły III miejsce na szczeblu Województwa Łódzkiego. Jest to dowód na to, że wszelkie działania, których się podejmują, wykonują z niesamowitą pasją i zaangażowaniem.

Kobiety z KGW w Mierzycach nie wyobrażają sobie codzienności bez swojej organizacji. Są dumne, że ich

Pampuchy (bułki na parze)

Ciasto:	Sos słodki:
100 g świeżych drożdży,	1 l jagód lub
1 kg mąki pszennej,	1 l śmietany 30%,
0,5 l mleka,	1 szkl. cukru,
10 dag cukru,	cukier waniliowy.
5 jajek,	
0,5 kostki masła,	
szczypta soli.	

Ciasto przyrządza się z zaczynu drożdżowego, który mieszany jest z mąką, jajkami i mlekiem. Do wyrobionego ciasta dodaje się roztopioną margarynę. Garnek z wrzącą wodą przykrywamy lnianą ściereczką, na którą układamy kulki z ciasta drożdżowego. Nakrywamy naczyniem i parujemy około 20 minut.
Gotowe pampuchy podajemy na słodko z sosem jagodowym lub śmietankowo-waniliowym. Pampuchy można podawać z gulaszem mięsny lub sosem grzybowym.

działalność i praca doceniane są przez innych. To je napędza do dalszej pracy i działania.

Magdalena Stępień

Specjalista ds. obszarów wiejskich,

Biuro Powiatowe IRWŁ w Wieluniu i w Wierszowie